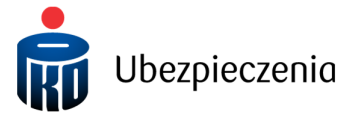

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE
Z OPCJAMI DODATKOWYMI „MULTI OCHRONA
SENATOR PRO”**

Rodzaj informacji	Numer zapisu z wzorca umownego
1. Przesłanki wypłaty świadczenia.	§ 3 ust. 2 § 19 ust. 2, ust. 4 § 20 ust. 6
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty świadczenia lub jego obniżenia.	§ 4 ust. 3, ust. 5 § 5 - § 9 § 15 ust. 5, ust. 7-8 § 18 ust. 2 pkt. 4) § 19 ust. 1, ust. 3 § 20 ust. 1-5

ROZDZIAŁ 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, zwanych dalej **OWU**, PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., zwana dalej **PKO Ubezpieczenia**, zawiera z Ubezpieczającym umowę ubezpieczenia na życie z opcjami dodatkowymi „Multi Ochrona Senator pro”, zwaną dalej **Umową Ubezpieczenia**.
2. Przez zawarcie Umowy Ubezpieczenia PKO Ubezpieczenia zobowiązuje się spełnić określone w Umowie Ubezpieczenia Świadczenie w razie zajścia w Okresie Odpowiedzialności zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia, a Ubezpieczający zobowiązuje się do opłacania Składek Ubezpieceniowych.

ROZDZIAŁ 2 DEFINICJE

§ 2.

Terminy użyte w OWU oznaczają:

- 1) **Amatorskie nurkowanie** – niezawodowe i niewyczynowe nurkowanie z aparatem oddechowym (akwalungiem) maksymalnie do 10 metrów głębokości;
- 2) **Ciężkie Zachorowanie** – zajście jednego z poniższych zdarzeń, które zostało orzeczone przez Lekarza Specjalistę odpowiedniej dziedziny a także zostało potwierdzone przez Lekarza Zaufania:
  - a) **zaawansowana niewydolność nerek** – schyłkowa postać niewydolności nerek charakteryzująca się trwałym i nieodwracalnym upośledzeniem funkcji obydwu nerek, w wyniku którego konieczne jest stosowanie przewlekłych dializ lub przeszczep nerki;
  - b) **zaawansowany nowotwór złośliwy** – guz złośliwy charakteryzujący się niekontrolowanym wzrostem i rozprzestrzenianiem się komórek nowotworowych oraz inwazją i niszczeniem zdrowej tkanki; pojęciem tym objęte są również białaczka, za wyjątkiem przewlekłej białaczki limfatycznej, nowotwory układu limfatycznego i choroba Hodgkina; obecność nowotworu złośliwego musi być stwierdzona przez Lekarza Specjalistę na podstawie wyniku badania histopatologicznego;
  - c) **chirurgiczna operacja na naczyniach wieńcowych** – operacja wszczepienia pomostów omijających do tętnicy wieńcowej w celu korekcji zwężenia lub niedrożności co najmniej dwóch tętnic wieńcowych, z wyłączeniem technik niechirurgicznych, takich jak angioplastyka przezskórna, terapia laserowa lub inne metody leczenia nieoperacyjnego;
  - d) **transplantacja głównych narządów** – operacja przeszczepu serca, płuca, wątroby, nerki, trzustki lub szpiku kostnego, którą przeżył Ubezpieczony w charakterze biorcy;
- 3) **Leczenie Szpitalne dłuższe niż 4 dni** – całodobowy pobyt w związku z Chorobą i Nieszczęśliwym Wypadkiem, w celach leczniczych, diagnostycznych, wykonania zabiegu chirurgicznego, podleganie innym rodzajom opieki medycznej służącym ochronie zdrowia zakładowej opieki zdrowotnej uprawnionym do oferowania świadczeń opieki zdrowotnej zgodnie z prawem polskim, którego zadaniem jest całodobowa opieka nad chorymi i ich leczenie w warunkach stałych, i w specjalnie do tych celów przystosowanych pomieszczeniach, posiadającym odpowiednią infrastrukturę do przeprowadzenia badań diagnostycznych i wykonywania zabiegów chirurgicznych, zatrudniającym w pełnym wymiarze godzin zawodowy i wykwalifikowany personel medyczny; leczeniem szpitalnym nie jest: pobyt w domu opieki, w placówce zajmującej się chirurgią plastyczną lub kosmetyczną (za wyjątkiem zabiegów naprawczych będących likwidacją skutków Nieszczęśliwego Wypadku), hospicjum, ośrodka rekonwalescencyjnym, rehabilitacyjnym, sanatorium, wypoczynkowym; leczeniem szpitalnym nie jest też leczenie alkoholizmu i innych uzależnień oraz leczenie w trybie dziennym
- 4) **Lekarz Specjalista** – lekarz, który posiada ważny dokument o uzyskaniu tytułu specjalisty;
- 5) **Lekarz Zaufania** – wskazana przez PKO Ubezpieczenia osoba uprawniona do wykonywania zawodu lekarza lub wskazany przez PKO Ubezpieczenia zakład opieki zdrowotnej;
- 6) **Licencjonowane linie lotnicze** – przedsiębiorstwo transportu lotniczego uprawnione, stosowanie do wymogów państwa siedziby przedsiębiorstwa, do wykonywania regularnych lub czarterowych przewozów lotniczych pasażerów, bagażu, towarów lub poczty;
- 7) **Miesiąc Polisowy** – miesiąc rozpoczynający się w dniu wskazanym w Polisie jako dzień zawarcia Umowy Ubezpieczenia oraz w dniu każdego następnego miesiąca, który datą odpowiada dniowi zawarcia Umowy Ubezpieczenia, a jeżeli w danym miesiącu nie ma takiego dnia – w ostatnim dniu tego miesiąca;
- 8) **Nieszczęśliwy Wypadek** – zaistniałe w Okresie Odpowiedzialności zdarzenie nagłe, wywołane działającą nagle i niezależnie od woli oraz stanu zdrowia Ubezpieczonego przyczyną zewnętrzną, z wyłączeniem działania czynników biologicznych (drobnoustrojów chorobotwórczych i pasożytów), będące bezpośrednią i wyłączną przyczyną wystąpienia zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia;
- 9) **Okres Karencji** – okres, liczony od pierwszego dnia Okresu Odpowiedzialności, w trakcie którego wyłączona jest odpowiedzialność PKO Ubezpieczenia z tytułu zajścia, określonego w odpowiednich postanowieniach OWU, zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia;
- 10) **Okres Odpowiedzialności** – okres, w którym PKO Ubezpieczenia udziela ochrony ubezpieczeniowej pod warunkiem Opłacenia Składki Ubezpieceniowej w trakcie trwania Umowy Ubezpieczenia;
- 11) **Okres Opóźnienia** – okres kolejnych 60 dni, rozpoczynający się pierwszego dnia okresu, za który Składka Ubezpieceniowa jest należna, jeżeli nie nastąpiło Opłacenie Składki;
- 12) **Opłacenie Składki** – uznanie rachunku bankowego PKO Ubezpieczenia kwotą Składki Ubezpieceniowej;
- 13) **Pakiet** – wskazany w Umowie Ubezpieczenia zbiór zdarzeń o z góry określonych przez PKO Ubezpieczenia wysokościach Świadczeń, Sumy Ubezpieczenia i Składki Ubezpieceniowej;
- 14) **Partner** – osoba, z którą Ubezpieczony pozostaje:
  - a) w związku małżeńskim albo,
  - b) w związku nieformalnym, w przypadku niepozostawania Ubezpieczonego w związku małżeńskim wskazana przez Ubezpieczonego we wniosku o zawarcie Umowy Ubezpieczenia lub w Okresie Odpowiedzialności w pisemnym oświadczeniu Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że oświadczenie to zostanie złożone do PKO Ubezpieczenia przed dniem zajścia zdarzenia dotyczącego Partnera;
- 15) **Polisa** – dokument wystawiony przez PKO Ubezpieczenia potwierdzający zawarcie Umowy Ubezpieczenia i jej warunki;
- 16) **Pozostawanie pod wpływem Alkoholu** – stan po spożyciu alkoholu w ilości, która powoduje, że zawartość alkoholu we krwi wynosi od 0,2‰[∞] wzwyż albo stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu wynosi od 0,1mg/dcm³ wzwyż;
- 17) **Przedział Wiekowy** – przedział, w którym znajduje się Ubezpieczony w danym Roku Polisowym; Ubezpieczony znajduje się w:
  - a) **I Przedziale Wiekowym** – gdy Wiek Ubezpieczonego wynosi minimalnie 51 lat i maksymalnie 55 lat;
  - b) **II Przedziale Wiekowym** – gdy Wiek Ubezpieczonego wynosi minimalnie 56 lat i maksymalnie 60 lat;
  - c) **III Przedziale Wiekowym** – gdy Wiek Ubezpieczonego wynosi minimalnie 61 lat;
- 18) **Rocznica Polisy** – każda rocznica dnia wskazanego w Polisie jako dzień zawarcia Umowy Ubezpieczenia, a jeżeli w danym roku nie ma takiego dnia – ostatni dzień odpowiedniego miesiąca;
- 19) **Rok Polisowy** – rok rozpoczynający się w dniu wskazanym w Polisie jako dzień zawarcia Umowy Ubezpieczenia oraz w każdą Rocznicę Polisy;
- 20) **Składka Ubezpieceniowa** – kwota, do której wpłacania na wskazany w Umowie Ubezpieczenia rachunek bankowy PKO Ubezpieczenia, w wysokości i terminach określonych w Umowie Ubezpieczenia, zobowiązany jest Ubezpieczający;
- 21) **Suma Ubezpieczenia** – określona w Umowie Ubezpieczenia kwota stanowiąca podstawę do obliczania wysokości Świadczenia;
- 22) **Szczególny Przypadek Wypadku Komunikacyjnego** – szczególny przypadek Nieszczęśliwego Wypadku zaistniały w związku z ruchem lądowego środka transportu publicznego, samochodu osobowego lub samochodu ciężarowego, spowodowany zderzeniem tego pojazdu z osobą, przedmiotem, zwierzęciem lub innym pojazdem;
- 23) **Świadczenie** – kwota wypłacana przez PKO Ubezpieczenia w przypadku uznania roszczenia z tytułu zajścia w Okresie Odpowiedzialności zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia;
- 24) **Trwała Utrata Zdrowia** – trwałe i nieodwracalne uszkodzenie ciała lub trwały i nieodwracalny rozstrój zdrowia;

- 25) **Udar Mózgu** - zespół objawów klinicznych związanych z nagłym wystąpieniem zaburzenia czynności mózgu, który powstał w następstwie krwawienia wewnątrzmoźgowego, zakrzepu lub zatoru naczyńia mózgowego, utrzymujący się ponad 24 godziny;
- 26) **Ubezpieczający** - wskazana w Umowie Ubezpieczenia, osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która zawarła Umowę Ubezpieczenia z PKO Ubezpieczenia;
- 27) **Ubezpieczony** - wskazana w Umowie Ubezpieczenia osoba fizyczna, która jest objęta ochroną ubezpieczeniową;
- 28) **Uposażony** - wskazana przez Ubezpieczonego osoba, uprawniona, zgodnie z Umową Ubezpieczenia, do otrzymania Świadczenia w przypadku zgonu Ubezpieczonego;
- 29) **Uposażony Zastępczy** - wskazana przez Ubezpieczonego osoba, uprawniona, zgodnie z Umową Ubezpieczenia, do otrzymania Świadczenia w przypadku zgonu Ubezpieczonego, jeżeli brak jest uprawnionego Uposażonego;
- 30) **Wiek Ubezpieczonego** - wiek Ubezpieczonego obliczany w Rocznicę Polisy, jako różnica lat pomiędzy rokiem kalendarzowym, w którym przypada Rocznicę Polisy, a rokiem kalendarzowym, w którym urodził się Ubezpieczony; Wiek Ubezpieczonego jest niezmienny w Roku Polisowym rozpoczętym w Rocznicę Polisy, w którą się go ustala; Wiek Ubezpieczonego w pierwszym Roku Polisowym jest równy Wiekowi Wstępu;
- 31) **Wiek Wstępu** - wiek Ubezpieczonego w dniu zawarcia Umowy Ubezpieczenia, obliczany jako różnica lat pomiędzy rokiem kalendarzowym, w którym zawiera się Umowę Ubezpieczenia, a rokiem kalendarzowym, w którym urodził się Ubezpieczony;
- 32) **Zakres Ubezpieczenia** - wskazany w Umowie Ubezpieczenia zbiór zdarzeń; zajęcie któregośkolwiek z tych zdarzeń uprawnia Ubezpieczonego lub osobę uprawnioną zgodnie z § 16 do zgłoszenia roszczenia o Świadczenie.

ROZDZIAŁ 3 PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 3.

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest życie i zdrowie Ubezpieczonego.
2. Zakres Ubezpieczenia obejmuje następujące zdarzenia w życiu Ubezpieczonego zaistniałe w Okresie Odpowiedzialności:
  - 1) zgon Ubezpieczonego,
  - 2) zgon Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku - zgon Ubezpieczonego, którego bezpośrednią i wyłączną przyczyną jest Nieszczęśliwy Wypadek,
  - 3) zgon Ubezpieczonego wskutek Szczególnego Przypadku Wypadku Komunikacyjnego - zgon Ubezpieczonego, którego bezpośrednią i wyłączną przyczyną jest Szczególny Przypadek Wypadku Komunikacyjnego, gdy Ubezpieczony był pasażerem lądowego środka transportu publicznego albo pasażerem lub kierującym samochodem osobowym lub samochodem ciężarowym,
  - 4) Trwała Utrata Zdrowia przez Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku - Trwała Utrata Zdrowia przez Ubezpieczonego, której bezpośrednią i wyłączną przyczyną jest Nieszczęśliwy Wypadek,
  - 5) Ciężkie Zachorowanie Ubezpieczonego,
  - 6) Leczenie Szpitalne dłuższe niż 4 dni Ubezpieczonego spowodowane Nieszczęśliwym Wypadkiem - Leczenie Szpitalne dłuższe niż 4 dni Ubezpieczonego, którego bezpośrednią i wyłączną przyczyną jest Nieszczęśliwy Wypadek,
  - 7) dożycie 100 lat przez Ubezpieczonego;
  - 8) zgon Partnera wskutek Nieszczęśliwego Wypadku - zgon Partnera, którego bezpośrednią i wyłączną przyczyną jest Nieszczęśliwy Wypadek.

ROZDZIAŁ 4 OKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 4.

1. Okres Odpowiedzialności rozpoczyna się w dniu wskazanym w Polisie jako dzień zawarcia Umowy Ubezpieczenia jednak nie wcześniej niż w dniu następnym po dniu, w którym nastąpiło Opiacenie Składki.
2. Odpowiedzialność PKO Ubezpieczenia z tytułu dożycia 100 lat przez Ubezpieczonego rozpoczyna się w Rocznicę Polisy, w którą następuje zmiana Przedziału Wiekowego przez Ubezpieczonego na III Przedział Wiekowy.
3. W trakcie Okresu Odpowiedzialności stosuje się 6-miesięczny Okres Karencji z tytułu wystąpienia Ciężkiego Zachorowania Ubezpieczonego.
4. Okres Odpowiedzialności kończy się w dniu:

- 1) zgon Ubezpieczonego;
  - 2) rozwiązania Umowy Ubezpieczenia, na mocy postanowień § 13 ust. 3;
  - 3) doręczenia do PKO Ubezpieczenia oświadczenia Ubezpieczającego o odstąpieniu od Umowy Ubezpieczenia, na mocy postanowienia § 13 ust. 1.
5. Odpowiedzialność PKO Ubezpieczenia z tytułu innych zdarzeń niż:
- 1) zgon Ubezpieczonego;
  - 2) dożycie 100 lat przez Ubezpieczonego;
- kończy się w Rocznicę Polisy, w którą następuje zmiana Przedziału Wiekowego przez Ubezpieczonego na III Przedział Wiekowy.

ROZDZIAŁ 5 WYŁĄCZENIE I OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI PKO UBEZPIECZENIA

§ 5.

1. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu zgonu Ubezpieczonego, jeśli nastąpił on w związku lub jest następstwem:
  - 1) wojny, działań zbrojnych, stanu wojennego, działania energii jądrowej;
  - 2) czynnego udziału Ubezpieczonego w zamieszkach lub w aktach terroryzmu bądź innych aktach przemocy; przez akt terroryzmu rozumie się użycie przemocy dla osiągnięcia celów politycznych, światopoglądowych, religijnych, rasowych lub społecznych, skierowanej przeciw społeczeństwu lub grupie społecznej;
  - 3) próby samobójczej Ubezpieczonego w okresie pierwszych dwóch lat od rozpoczęcia Okresu Odpowiedzialności.
2. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu zgonu Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku, jeśli nastąpił on w związku lub jest następstwem:
  - 1) wojny, działań zbrojnych, stanu wojennego, działania energii jądrowej;
  - 2) czynnego udziału Ubezpieczonego w zamieszkach lub w aktach terroryzmu bądź innych aktach przemocy; przez akt terroryzmu rozumie się użycie przemocy dla osiągnięcia celów politycznych, światopoglądowych, religijnych, rasowych lub społecznych, skierowanej przeciw społeczeństwu lub grupie społecznej;
  - 3) próby samobójczej Ubezpieczonego w okresie pierwszych dwóch lat od rozpoczęcia Okresu Odpowiedzialności;
  - 4) usiłowania lub dokonania przestępstwa przez Ubezpieczonego;
  - 5) Pozostawiania pod wpływem Alkoholu przez Ubezpieczonego, zażycia środków odurzających (w tym leków) lub środków psychotropowych, narkotyków, wyłączając przypadki, gdy Ubezpieczony przyjmował te środki w ramach zaleconej przez lekarza terapii medycznej;
  - 6) prowadzenia pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu przez Ubezpieczonego, jeżeli Ubezpieczony nie posiadał ważnych uprawnień wymaganych przez prawo o ruchu drogowym albo jeżeli Ubezpieczony kierował tym pojazdem Pozostając pod wpływem Alkoholu, pozostając pod wpływem środków odurzających (w tym leków), środków psychotropowych lub narkotyków;
  - 7) wypadku drogowego spowodowanego przez Ubezpieczonego, który był osobą pieszą Pozostającą pod wpływem Alkoholu, pozostając pod wpływem środków odurzających (w tym leków), środków psychotropowych lub narkotyków;
  - 8) leczenia lub innych zabiegów o charakterze medycznym, którym dobrowolnie poddał się Ubezpieczony, prowadzonymi poza kontrolą osób uprawnionych np. terapia znachorska;
  - 9) uprawiania przez Ubezpieczonego narciarstwa zjazdowego, snowboardingu lub saneczkarstwa poza wyznaczonymi trasami zjazdowymi, jazdy bobslejem, kolarstwa ekstremalnego, walki wręcz, wspinaczki górskiej lub skałkowej wymagającej użycia specjalistycznego sprzętu, speleologii, skoków bungee, zorbingu, wyścigów, rajdów lub akrobacji motorowych lub motorowodnych, wyścigów konnych, górskich sphywów wodnych, nurkowania (z wyłączeniem Amatorskiego nurkowania), skoków do wody, żeglarsstwa morskiego lub oceanicznego, paralotniarstwa, szybownictwa, baloniarstwa, lotniarstwa, motolotniarstwa, spadochroniarstwa, myślistwa oraz wypraw na bieguni i tereny lodowcowe lub śnieżne wymagających użycia sprzętu asekuracyjnego;
  - 10) wypadku lotniczego, za wyjątkiem przypadków, gdy Ubezpieczony był pasażerem bądź członkiem załogi samolotu Licencjonowanych linii lotniczych.
3. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu zgonu Partnera wskutek Nieszczęśliwego Wypadku, jeżeli zgon Partnera nastąpił w związku lub jest następstwem, odpowiednio odnoszących się do Partnera, zdarzeń wymienionych w ust. 2.

§ 6.

1. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego, która powstała w rezultacie lub w związku z okolicznościami wymienionymi w § 5 ust.2.
2. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego powstałej w wyniku uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem lub zabiegami medycznymi, bez względu na to, przez kogo zabiegi były wykonywane.
3. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego wynikłej z jakichkolwiek chorób i stanów chorobowych, w tym takich, które wystąpiły nagle, np. Zawał Serca, wylewy, Udar Mózgu, choroby zakaźne, zaziębienia, zapalenia płuc, krwawienia narządów wewnętrznych, wypadnięcia jądra miazdżystego.

§ 7.

1. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Ciężkiego Zachorowania Ubezpieczonego, które powstało w rezultacie lub w związku z okolicznościami wymienionymi w § 5 ust. 2.
2. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Ciężkiego Zachorowania Ubezpieczonego w przypadku stwierdzenia u Ubezpieczonego następujących wczesnych postaci nowotworów lub stanów przedrakowych:
  - 1) guzów opisywanych jako raki in situ, w tym dysplazja szyjki CIN - 1, CIN - 2, CIN - 3 lub histologicznie opisywanych jako zmiany przedinwazyjne;
  - 2) czerniaków złośliwych o maksymalnej grubości poniżej 1,5 mm określonej w wyniku badania histologicznego lub klasyfikowanych poniżej 3 poziomu inwazji w skali Clark'a;
  - 3) nowotworów podstawnokomórkowych skóry oraz zmian opisywanych jako hiperkeratozy;
  - 4) nowotworów płaskonabłonkowych skóry o ile nie stwierdzono istnienia przerzutów do innych organów;
  - 5) mięsaków Kaposi'ego i innych guzów związanych z zakażeniem wirusem HIV lub AIDS;
  - 6) nowotworów prostaty histologicznie opisywanych jako T1 w Klasyfikacji TNM, łącznie z T1(a) lub T1(b) lub równoważnych według innej klasyfikacji.
3. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Ciężkiego Zachorowania Ubezpieczonego, którego przyczyną zostały zdiagnozowane lub były leczone u Ubezpieczonego w okresie 24 miesięcy przed zawarciem Umowy Ubezpieczenia.

§ 8.

1. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Leczenia Szpitalnego dłuższego niż 4 dni Ubezpieczonego, które powstało w rezultacie lub w związku z okolicznościami wymienionymi w § 5 ust. 2.
2. PKO Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu Leczenia Szpitalnego dłuższego niż 4 dni Ubezpieczonego, jeżeli leczenie to wystąpiło podczas pełnienia służby wojskowej.

§ 9.

Jeżeli zdarzenie zaszło w ciągu trzech lat od zawarcia Umowy Ubezpieczenia, PKO Ubezpieczenia jest wolne od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczony, Ubezpieczający lub przedstawiciel Ubezpieczającego lub Ubezpieczającego zataił lub podał niezgodne z prawdą okoliczności albo informacje, o które PKO Ubezpieczenia pytało we wniosku albo w innych pismach przed zawarciem Umowy Ubezpieczenia, chyba, że zatajone lub niezgodne z prawdą okoliczności lub informacje nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 6 ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 10.

1. Umowę Ubezpieczenia zawiera się na czas nieokreślony, liczony od dnia wskazanego w Polisie jako dzień zawarcia Umowy Ubezpieczenia.
2. Ubezpieczonym może zostać osoba, której Wiek Wstępu wynosi co najmniej 51 lat i nie przekracza 60 lat.

§ 11.

1. W celu zawarcia Umowy Ubezpieczenia, Ubezpieczający składa wniosek o jej zawarcie na formularzu PKO Ubezpieczenia wraz z informacją lub ankietą o stanie zdrowia Ubezpieczonego.
2. Składając wniosek o zawarcie Umowy Ubezpieczenia, Ubezpieczający wpłaca na poczet Składki Ubezpieczeniowej kwotę w wysokości wskazanej we wniosku o zawarcie Umowy Ubezpieczenia. Wpłacona kwota, o której mowa w zdaniu

pierwszym, staje się Składką Ubezpieczeniową w dniu zawarcia Umowy Ubezpieczenia. W razie niezawarcia Umowy Ubezpieczenia, kwota wpłacona przez Ubezpieczającego podlega zwrotowi w terminie 14 dni od daty podjęcia decyzji przez PKO Ubezpieczenia o niezawarcie Umowy Ubezpieczenia.

3. Ubezpieczający we wniosku o zawarcie Umowy Ubezpieczenia zobowiązany jest dokonać wyboru Pakietu.
4. Ubezpieczający, Ubezpieczony, przedstawiciel Ubezpieczającego oraz przedstawiciel Ubezpieczonego zobowiązani są do udzielenia, zgodnie z prawdą, odpowiedzi na pytania zamieszczone we wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz w załączonej do wniosku informacji lub ankiecie o stanie zdrowia Ubezpieczonego oraz na pytania skierowane do nich w innych pismach przed zawarciem Umowy Ubezpieczenia.
5. PKO Ubezpieczenia ma prawo:
  - 1) zażądać uzupełnienia dokumentacji wniosku,
  - 2) zaproponować zawarcie Umowy Ubezpieczenia na warunkach innych niż wskazane we wniosku Ubezpieczającego.
6. Złożenie wniosku o zawarcie Umowy Ubezpieczenia nie jest równoznaczne z zawarciem Umowy Ubezpieczenia.

§ 12.

1. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 2, Umowę Ubezpieczenia uważa się za zawartą z dniem określonym w Polisie.
2. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PKO Ubezpieczenia doręcza Ubezpieczającemu Polise zawierającą postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, PKO Ubezpieczenia zwróci Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu Polisy, wyznaczając 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania przez PKO Ubezpieczenia obowiązku wskazanego w zdaniu poprzednim, zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego nie są skuteczne, a Umowa Ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W przypadku braku sprzeciwu ze strony Ubezpieczającego Umowa Ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią Polisy następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
3. PKO Ubezpieczenia potwierdza zawarcie Umowy Ubezpieczenia Polisą.
4. Polisa stanowi integralną część Umowy Ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 7 ROZWIĄZANIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 13.

1. Ubezpieczający ma prawo pisemnego odstąpienia od Umowy Ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni, od dnia, zawarcia Umowy Ubezpieczenia.
2. W terminie 14 dni od otrzymania od Ubezpieczającego pisemnego oświadczenia o odstąpieniu od Umowy Ubezpieczenia, PKO Ubezpieczenia zwraca Ubezpieczającemu opłaconą Składkę Ubezpieczeniową pomniejszoną o część Składki za okres, w którym PKO Ubezpieczenia udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
3. Umowa Ubezpieczenia ulega rozwiązaniu, gdy:
  - 1) Ubezpieczający wypowiedział Umowę Ubezpieczenia – Umowa Ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem ostatniego dnia Miesiąca Polisowego, w którym wypowiedzenie zostało doręczone PKO Ubezpieczenia. PKO Ubezpieczenia zwróci część Składki Ubezpieczeniowej w wysokości ustalonej proporcjonalnie do okresu, w którym nie będzie udzielana ochrona ubezpieczeniowa. Zwrot odpowiedniej części Składki Ubezpieczeniowej nastąpi w terminie 30 dni od rozwiązania Umowy Ubezpieczenia;
  - 2) w Okresie Opóźnienia nie zostanie opłacona Składka Ubezpieczeniowa mimo wezwania Ubezpieczającego do zapłaty w terminie 30 dni, wysłanego Ubezpieczającemu przez PKO Ubezpieczenia po 30. dniu Okresu Opóźnienia – Umowa Ubezpieczenia ulega rozwiązaniu po upływie terminu wskazanego w wezwaniu.
4. Umowa Ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z chwilą zgonu Ubezpieczonego. Ubezpieczający za zgodą PKO Ubezpieczenia może przenieść prawa i obowiązki z Umowy Ubezpieczenia na Ubezpieczonego, który staje się Ubezpieczającym. Umowa przeniesienia praw i obowiązków powinna być pod rygorem nieważności zaakceptowana na piśmie przez PKO Ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 8 SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 14.

1. Wysokość Składki Ubezpieczeniowej ustalają Strony w Umowie Ubezpieczenia.
2. Wysokość Składki Ubezpieczeniowej uzależniona jest od wybranego Pakietu, stanu zdrowia Ubezpieczonego i od przynależności Ubezpieczonego do określonego Przedziału Wiekowego.
3. Składka Ubezpieczeniowa jest stała w trakcie przynależności Ubezpieczonego do danego Przedziału Wiekowego.
4. W Rocznicę Polisy, w którą Wiek Ubezpieczonego wynosi 56 lub 61 lat następuje automatyczna zmiana Przedziału Wiekowego przez Ubezpieczonego na odpowiednio II lub III Przedział Wiekowy.
5. Składka Ubezpieczeniowa ustalana jest jako składka ratalna opłacana z częstotliwością miesięczną, kwartalną, półroczną albo roczną.
6. Ubezpieczający zobowiązany jest do opłacania Składki Ubezpieczeniowej z góry, w wysokości, z częstotliwością i w terminach określonych w Umowie Ubezpieczenia.
7. Składka Ubezpieczeniowa w całości przeznaczona jest na pokrycie kosztów ochrony ubezpieczeniowej i kosztów działalności ubezpieczeniowej PKO Ubezpieczenia

ROZDZIAŁ 9 SUMA UBEZPIECZENIA

§ 15.

1. Wysokość Sumy Ubezpieczenia określona jest w Polisie.
2. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 3, 7 i 8, Suma Ubezpieczenia jest stała w trakcie trwania Umowy Ubezpieczenia i wynosi:
  - 1) 10 000 złotych w Pakiecie 1;
  - 2) 15 000 złotych w Pakiecie 2;
  - 3) 25 000 złotych w Pakiecie 3;
  - 4) 50 000 złotych w Pakiecie 4.
3. Ubezpieczający ma prawo wnioskować o zmianę Pakietu w dowolną Rocznicę Polisy na Pakiet o dowolnie niższym lub wyższym numerze, z zastrzeżeniem, że nie można zmienić Pakietu na Pakiet o wyższym numerze, jeżeli Ubezpieczony znajduje się w III Przedziale Wiekowym.
4. W celu zmiany Pakietu, Ubezpieczający składa w PKO Ubezpieczenia wniosek na formularzu PKO Ubezpieczenia, w którym podaje numer wybranego Pakietu. Wniosek ten powinien wpłynąć do PKO Ubezpieczenia najpóźniej w terminie 30 dni przed Rocznicą Polisy, w którą ma nastąpić zmiana Pakietu. W przypadku zmiany Pakietu na Pakiet o wyższym numerze wraz z wnioskiem Ubezpieczający zobowiązany jest złożyć informację lub ankietę o stanie zdrowia Ubezpieczonego.
5. W przypadku zmiany Pakietu postanowienia § 9, § 11 ust. 3 - 5 oraz § 13 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.
6. W przypadku akceptacji przez PKO Ubezpieczenia zmiany Pakietu, PKO Ubezpieczenia wystawia i doręcza Ubezpieczającemu potwierdzenie dokonania zmiany Pakietu. W przypadku odmowy dokonania zmiany Pakietu PKO Ubezpieczenia również informuje o tym Ubezpieczającego.
7. W przypadku zmiany Pakietu na Pakiet o wyższym numerze postanowienia § 4 ust. 3 stosuje się odpowiednio, w stosunku do kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy Sumą Ubezpieczenia z nowego Pakietu i Sumą Ubezpieczenia z Pakietu, który obowiązywał przed zmianą, licząc od dnia Rocznicy Polisy, w którą dokonano zmiany Pakietu.
8. W przypadku zmiany Pakietu na Pakiet o wyższym numerze, w stosunku do kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy Sumą Ubezpieczenia z nowego Pakietu i Sumą Ubezpieczenia z Pakietu, który obowiązywał przed zmianą, licząc od dnia Rocznicy Polisy, w którą dokonano zmiany Pakietu PKO Ubezpieczenia przez okres dwóch lat nie ponosi odpowiedzialności z tytułu następujących zdarzeń:
  - 1) zgon Ubezpieczonego;
  - 2) zgon Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku;
  - 3) Trwała Utrata Zdrowia przez Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku;
  - 4) Ciężkie Zachorowanie Ubezpieczonego; jeżeli zdarzenia te były następstwem próby samobójczej.
9. Do dnia Rocznicy Polisy, w którą następuje zmiana Pakietu, obowiązują wszelkie postanowienia dotyczące dotychczasowego Pakietu i jego warunków.
10. Maksymalna Suma Ubezpieczenia dla Umów Ubezpieczenia zawartych na podstawie niniejszych OWU oraz łącznie z sumami ubezpieczenia określonymi dla umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie następujących ogólnych warunków ubezpieczenia:

- 1) Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z opcjami dodatkowymi „Perfect Multi Ochrona pro”;
- 2) Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z opcjami dodatkowymi „Multi Ochrona pro”;
- 3) Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z opcjami dodatkowymi „Multi Ochrona Solo pro”;
- 4) Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z opcjami dodatkowymi „Nordea Multi Ochrona Rodzina”;

nie może być wyższa niż 100 000 złotych.

W przypadku, gdy zawarcie kolejnej umowy ubezpieczenia lub podwyższenie posiadanej dla danej umowy ubezpieczenia sumy ubezpieczenia powodowałoby przekroczenie kwoty 100 000 złotych PKO Ubezpieczenia odmówi zawarcia kolejnej umowy ubezpieczenia lub podwyższenia sumy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 10 UPOSAŻONY I UPOSAŻONY ZASTĘPCZY

§ 16.

1. Ubezpieczony ma prawo wskazać jednego lub więcej Uposażonych.
2. Ubezpieczony ma prawo odwołać lub zmienić Uposażonego w każdym czasie.
3. Ubezpieczony, wskazując Uposażonych, zobowiązany jest określić procentowy udział każdego z Uposażonych w kwocie Świadczenia. W przypadku, gdy Ubezpieczony wskazał kilku Uposażonych i nie określił wysokości przypadających im udziałów przyjmuje się, że udziały wszystkich Uposażonych są równe.
4. Jeżeli suma wskazanych przez Ubezpieczonego procentowych udziałów każdego Uposażonego w kwocie świadczenia nie jest równa 100%, PKO Ubezpieczenia niezwłocznie będzie dążyć do wyjaśnienia rzeczywistej woli Ubezpieczonego. W przypadku niemożliwości ustalenia woli Ubezpieczonego, PKO Ubezpieczenia dokona podziału proporcjonalnego uwzględniając wartości udziałów Uposażonych wskazanych przez Ubezpieczonego.
5. Wskazanie Uposażonego jest bezskuteczne w przypadku, gdy Uposażony zmarł przed Ubezpieczonym.
6. Ubezpieczony może wskazać jednego lub więcej Uposażonych Zastępczych. Postanowienia ust. 2, 3 i 4 stosuje się także do Uposażonego Zastępczego.
7. Wskazanie Uposażonego Zastępczego jest bezskuteczne w przypadku, gdy Uposażony Zastępczy zmarł przed Ubezpieczonym.
8. W przypadku zgonu Ubezpieczonego, jeżeli nie ma uprawnionego Uposażonego i Uposażonego Zastępczego, Świadczenie zostanie wypłacone:
  - 1) małżonkowi Ubezpieczonego;
  - 2) dzieciom Ubezpieczonego – w częściach równych;
  - 3) rodzicom Ubezpieczonego – w częściach równych;
  - 4) rodzeństwu Ubezpieczonego – w częściach równych;
  - 5) pozostałym osobom będącym spadkobiercami Ubezpieczonego, z wyjątkiem Skarbu Państwa.
9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, Świadczenie może być wypłacone kolejnej osobie wyłącznie, gdy żadna z osób wskazanych w poprzedzających punktach nie żyła dłużej niż Ubezpieczony lub zgodnie z postanowieniem ust. 10 nie jest uprawniona do otrzymania Świadczenia.
10. Świadczenie nie może być wypłacone osobie, która umyślnie przyczyniła się do zgonu Ubezpieczonego.

ROZDZIAŁ 11 WYPŁATA ŚWIADCZENIA

§ 17.

1. Świadczenie z tytułu zgonu Ubezpieczonego PKO Ubezpieczenia wypłaca osobie uprawnionej zgodnie z § 16. Pozostałe Świadczenia wypłacane są Ubezpieczonemu, z zastrzeżeniem, że postanowienie § 16 ust. 10 stosuje się odpowiednio w przypadku zgonu Partnera wskutek Nieszczęśliwego Wypadku.
2. Wszczęcie postępowania wyjaśniającego następuje po otrzymaniu przez PKO Ubezpieczenia zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego Zakresem Ubezpieczenia.
3. W celu rozpatrzenia roszczenia osoba uprawniona składa w PKO Ubezpieczenia wniosek o wypłatę Świadczenia wraz z dokumentami niezbędnymi do ustalenia odpowiedzialności PKO Ubezpieczenia lub wysokości Świadczenia, wskazanymi w formularzu wniosku o wypłatę świadczenia.
4. W przypadku, o którym mowa w § 16 ust. 8 pkt 5), PKO Ubezpieczenia wypłaca Świadczenie po otrzymaniu od osoby uprawnionej do Świadczenia dokumentu potwierdzającego nabycie spadku po Ubezpieczonym przez tę osobę, zgodnie z prawem spadkowym.

§ 18.

1. Wysokość Świadczenia zostaje ustalona na dzień powstania zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia.
2. Wysokość Świadczenia zależy od rodzaju zdarzenia oraz Pakietu, i wynosi:
  - 1) w przypadku zgonu Ubezpieczonego – 100% Sumy Ubezpieczenia;
  - 2) w przypadku zgonu Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku, dodatkowo do Świadczenia z pkt 1) – 100% Sumy Ubezpieczenia;
  - 3) w przypadku zgonu Ubezpieczonego wskutek Szczególnego Przypadku Wypadku Komunikacyjnego, dodatkowo do sumy Świadczeń z pkt 1) i 2) – 50% Sumy Ubezpieczenia;
  - 4) w przypadku Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku, za każdy 1% Trwałej Utraty Zdrowia, o ile procent Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego jest wyższy niż 5%:
    - a) 100 złotych w Pakiecie 1;
    - b) 150 złotych w Pakiecie 2;
    - c) 200 złotych w Pakiecie 3;
    - d) 250 złotych w Pakiecie 4;
  - 5) w przypadku Ciężkiego Zachorowania Ubezpieczonego – 30% Sumy Ubezpieczenia;
  - 6) w przypadku Leczenia Szpitalnego dłuższego niż 4 dni Ubezpieczonego spowodowanego Nieszczęśliwym Wypadkiem, za każdy dzień Leczenia Szpitalnego dłuższego niż 4 dni Ubezpieczonego:
    - a) 50 złotych w Pakiecie 1;
    - b) 75 złotych w Pakiecie 2;
    - c) 100 złotych w Pakiecie 3;
    - d) 150 złotych w Pakiecie 4;
  - 7) w przypadku dożycia 100 lat przez Ubezpieczonego – 100% Sumy Ubezpieczenia;
  - 8) w przypadku zgonu Partnera wskutek Nieszczęśliwego Wypadku – 50% Sumy Ubezpieczenia.

§ 19.

1. PKO Ubezpieczenia wypłaca Świadczenie z tytułu Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku, jeżeli stopień Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego nie przekroczy 100% z tytułu wszystkich zaistniałych w Okresie Odpowiedzialności zdarzeń powodujących Trwałą Utratę Zdrowia przez Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku.
2. Stopień Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego określa Lekarz Zaufania niezwłocznie po zakończeniu leczenia, z uwzględnieniem zaleconej przez lekarza rehabilitacji leczniczej. Późniejsza zmiana stopnia Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego nie powoduje zmiany wysokości Świadczenia.
3. W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu lub układu, których funkcje przed wypadkiem były już upośledzone wskutek samej choroby, trwałego inwalidztwa lub trwałego uszczerbku stopień Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego określa się w wysokości różnicy pomiędzy stopniem trwałego uszczerbku danego organu, narządu lub układu po wypadku, a stopniem trwałego uszczerbku istniejącym bezpośrednio przed Nieszczęśliwym Wypadkiem.
4. Z uwagi na znaczne koszty rehabilitacji leczniczej, Ubezpieczony ma prawo złożyć wniosek o wypłatę części Świadczenia z tytułu Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego przed zakończeniem leczenia usprawniającego. Niezależnie od ustalonego ostatecznie stopnia Trwałej Utraty Zdrowia, wypłacona Ubezpieczonemu część Świadczenia nie podlega zwrotowi.

§ 20.

1. Świadczenie z tytułu zgonu Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku nie przysługuje, jeżeli zgon Ubezpieczonego nastąpił po upływie 180 dni od dnia zajścia Nieszczęśliwego Wypadku. Postanowienia niniejszego ustępu stosuje się odpowiednio z tytułu zgonu Partnera wskutek Nieszczęśliwego Wypadku.
2. Jeżeli PKO Ubezpieczenia wypłaci Świadczenie z tytułu Trwałej Utraty Zdrowia przez Ubezpieczonego, a następnie w okresie 180 dni od dnia zajścia Nieszczęśliwego Wypadku nastąpi zgon Ubezpieczonego, będący następstwem tego wypadku, kwota wypłaconego Świadczenia, o którym mowa powyżej, będzie potrącona z kwoty Świadczenia wypłacanego z tytułu zgonu Ubezpieczonego wskutek Nieszczęśliwego Wypadku.
3. Świadczenie z tytułu Leczenia Szpitalnego dłuższego niż 4 dni Ubezpieczonego spowodowanego Nieszczęśliwym Wypadkiem jest należne za cały okres leczenia w Okresie Odpowiedzialności, o ile Ubezpieczony podlegał Leczeniu Szpitalnemu dłuższemu niż 4 dni

w sposób ciągły i jest wypłacane za okres nie dłuższy niż 90 dni leczenia w trakcie Roku Polisowego.

4. W przypadku jednego zdarzenia kwalifikującego się lub skutkującego wystąpieniem dwóch lub więcej pozycji wchodzących w zakres pojęć zdefiniowanych jako Ciężkie Zachorowanie, przysługuje wypłata tylko jednego Świadczenia za Ciężkie Zachorowanie, które zostało zdiagnozowane jako pierwsze.
5. Z tytułu Ciężkiego Zachorowania Ubezpieczonego w Okresie Odpowiedzialności PKO Ubezpieczenia wypłata wyłącznie jedno Świadczenie.
6. Do stwierdzenia zasadności roszczenia, za dzień zajścia Ciężkiego Zachorowania Ubezpieczonego przyjmuje się:
  - 1) w przypadku zaawansowanej niewydolności nerek – dzień wystawienia zaświadczenia o zakwalifikowaniu do dializoterapii lub do przeszczepu nerki;
  - 2) w przypadku zaawansowanego nowotworu złośliwego – dzień badania histopatologicznego;
  - 3) w przypadku chirurgicznej operacji na naczyniach wieńcowych i transplantacji głównych narządów – dzień dokonania zabiegu operacyjnego.

§ 21.

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, PKO Ubezpieczenia informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości Świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PKO Ubezpieczenia lub wysokości Świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
2. W przypadku Umowy Ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek zawiadomienie o zajściu zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w takim przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z Umowy Ubezpieczenia.
3. PKO Ubezpieczenia zobowiązane jest do wypłaty Świadczenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego Zakresem Ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4.
4. Jeżeli w terminie określonym w ust. 3, ustalenie okoliczności koniecznych do określenia odpowiedzialności PKO Ubezpieczenia albo wysokości Świadczenia okazałoby się niemożliwe, Świadczenie zostanie wypłacone w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część Świadczenia PKO Ubezpieczenia spełni w terminie przewidzianym w ust. 3.
5. Jeżeli w terminie określonym w ust. 3 PKO Ubezpieczenia nie wypłaci Świadczenia, powinien zawiadomić na piśmie:
  - 1) osobę zgłaszającą roszczenie oraz
  - 2) Ubezpieczonego, w przypadku Umowy Ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenieo przyczynach niemożności zaspokojenia roszczeń z Umowy Ubezpieczenia w całości lub w części, a także powinien wypłacić bezsporną część Świadczenia.
6. Jeżeli Świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, PKO Ubezpieczenia powinna poinformować o tym na piśmie:
  - 1) osobę występującą z roszczeniem oraz
  - 2) Ubezpieczonego, w przypadku Umowy Ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie,wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty Świadczenia. Informacja powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
7. Powództwo o roszczenia wynikające z Umowy Ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uposażonego lub innego uprawnionego z Umowy Ubezpieczenia.
8. Powództwo o roszczenie wynikające z Umowy Ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z Umowy Ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 12 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 22.

W każdym momencie obowiązywania Umowy Ubezpieczenia Ubezpieczający ma prawo złożyć wniosek o zmianę warunków Umowy Ubezpieczenia. PKO Ubezpieczenia informuje Ubezpieczającego o przyjęciu lub odrzuceniu wniosku w ciągu 30 dni od daty jego otrzymania.

§ 23.

1. Umowa Ubezpieczenia może zawierać postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
2. Strony mają prawo na mocy porozumienia w formie pisemnej pod rygorem nieważności zmieniać lub uchylać postanowienia Umowy Ubezpieczenia.

§ 24.

Wyплаты kwot z tytułu Umowy Ubezpieczenia podlegają przepisom regulującym opodatkowanie osób fizycznych i osób prawnych, obowiązującym w momencie dokonywania wypłat.

§ 25.

1. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uposażony lub uprawniony z Umowy Ubezpieczenia mogą złożyć reklamację (w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym) dotyczącą usług świadczonych przez PKO Ubezpieczenia.
2. Reklamacje można składać w każdej jednostce PKO Ubezpieczenia:
  - 1) w formie pisemnej - osobiście, albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe,
  - 2) ustnie - telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty klienta w jednostce, o której mowa powyżej,
  - 3) w formie elektronicznej - za pośrednictwem formularza kontaktowego zamieszczonego na stronie internetowej: www.pkoubezpieczenia.pl.
3. Złożenie reklamacji niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zaistnieniu okoliczności budzących zastrzeżenia składającego reklamację ułatwi i przyspieszy rzetelne rozpatrzenie reklamacji.
4. Odpowiedź na reklamację powinna zostać udzielona przez PKO Ubezpieczenia bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie przez PKO Ubezpieczenia odpowiedzi przed jego upływem.
5. Jeżeli w terminie określonym w ust. 4 ustalenie okoliczności koniecznych do rozpatrzenia reklamacji okazałoby się niemożliwe, PKO Ubezpieczenia powiadomi składającego reklamację wyjaśniając przyczynę opóźnienia, wskazując okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy oraz określając przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, nie późniejszy niż 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Składający reklamację zostanie powiadomiony o rozpatrzeniu reklamacji w formie wybranej przez siebie poprzez jej określenie w treści reklamacji lub wskazanie numeru telefonu, adresu e-mail lub adresu korespondencyjnego, na który ma zostać przesłane powiadomienie o rozpatrzeniu reklamacji.
7. Odpowiedź na reklamację zostanie udzielona w postaci papierowej lub za pomocą trwałego nośnika informacji (w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych). Odpowiedź o której mowa w zdaniu poprzedzającym PKO Ubezpieczenia może dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek składającego reklamację.
8. Skargi lub zażalenia nie będące reklamacjami w rozumieniu ust. 1 PKO Ubezpieczenia rozpatruje w terminie 30 dni od otrzymania skargi lub zażalenia.
9. Jeżeli w terminie określonym w ust. 8 ustalenie okoliczności koniecznych do rozpatrzenia skargi okazałoby się niemożliwe, PKO Ubezpieczenia powiadomi skarżącego o przyczynach braku możliwości dotrzymania terminu wskazując okoliczności, które jeszcze powinny zostać ustalone oraz przewidywany termin udzielenia odpowiedzi na skargę, jednak, nie późniejszy niż 60 dni od dnia otrzymania skargi.
10. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, Uposażonemu lub uprawnionemu z Umowy Ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Rzecznika Finansowego lub do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
11. PKO Ubezpieczenia podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

12. Informacje dotyczące wnoszenia i rozpatrywania reklamacji publikowane są dodatkowo na stronie internetowej www.pkoubezpieczenia.pl.
13. Językiem stosowanym w relacjach pomiędzy stronami w zakresie wynikającym z realizacji Umowy Ubezpieczenia jest język polski.

§ 26.

Korespondencja pomiędzy stronami Umowy Ubezpieczenia wysyłana jest pod ostatni znany adres drugiej strony. Strony Umowy Ubezpieczenia zobowiązane są do niezwłocznego informowania drugiej strony Umowy Ubezpieczenia o zmianie swoich danych adresowych.

§ 27.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne obowiązujące przepisy prawa polskiego.

§ 28.

PKO Ubezpieczenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy wszelkich danych dotyczących Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, Uposażonego i Uposażonego Zastępczego, które posiada w związku z zawartą Umową Ubezpieczenia.

§ 29.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej PKO Ubezpieczenia jest dostępne na stronie internetowej www.pkoubezpieczenia.pl oraz w siedzibie PKO Ubezpieczenia.

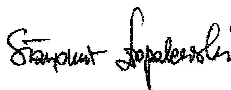
§ 30.

Zgodnie z obowiązującą na dzień wejścia w życie niniejszych OWU ustawą z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń lub umorzenia postępowania upadłościowego, jeżeli majątek dłużnika oczywiście nie wystarcza nawet na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego albo w przypadku zarządzenia likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń, jeżeli roszczenia osób uprawnionych nie mogą być pokryte z aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, do zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego należy również zaspokajanie roszczeń osób uprawnionych z umów ubezpieczenia na życie, w wysokości 50 % wierzytelności, do kwoty nie większej niż równowartość w złotych 30.000 euro według średniego kursu ogłoszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu ogłoszenia upadłości, oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego albo w dniu zarządzenia likwidacji przymusowej.

§ 31.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia na życia z opcjami dodatkowymi „Multi Ochrona Senator pro” zostały zatwierdzone w dniu 22 grudnia 2015 roku i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

W imieniu i na rzecz PKO Ubezpieczenia:

Prezes Zarządu
Sławomir Łopalewski

Członek Zarządu
Maciej Berger